

WOJEWODA ŁÓDZKI

ZK-I.431.8.2026

Łódź, 10 sierpnia 2026 r.

Pan

Marcin Witko

Prezydent Miasta Tomaszowa

Mazowieckiego

**Wystąpienie pokontrolne
do przeprowadzonej kontroli okresowej w zakresie wykonywania uprawnień
przez Straż Miejską w Tomaszowie Mazowieckim.**

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1763) oraz Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich) (Dz. U. z 2009 Nr 220, poz. 1733 z późn. zm.), realizując założenia planu kontroli zatwierdzonego przez Wojewodę Łódzkiego, zespół kontrolny złożony z funkcjonariuszy Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi w składzie:

- kom. Dominik Wyskar - Wydział Prewencji,
- asp. Daria Gronowska – Wydział Prewencji.

legitymując się upoważnieniami Wojewody Łódzkiego przeprowadził 27 maja 2026 r. kontrolę okresową Straży Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim.

Ze strony Wojewody Łódzkiego w kontroli uczestniczyły p. Izabela Sabiniewicz – główny specjalista oraz p. Agnieszka Milczarek – specjalista w Oddziale Zarządzania Kryzysowego Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi. Kontrola działalności jednostki obejmowała okres działania jednostki od 1 grudnia 2025 r. do 27 maja 2026 r.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Zbadaniu i ocenie podlegały następujące zagadnienia:

1. Ewidencje, o których mowa w art. 9a ust 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych.
2. Użycie środków przymusu bezpośredniego.
3. Wykonywania uprawnień, o których mowa w art. 12 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych:
 - a. prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia;
 - b. ujęcie osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia, a także mienia i niezwłocznego doprowadzania do najbliższej jednostki Policji;
 - c. legitymowanie osób w uzasadnionych przypadkach, w celu ustalenia ich tożsamości;
 - d. usuwanie pojazdów i ich unieruchamianie przez blokowanie kół;
 - e. dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości podręcznych bagaży osoby;
 - f. dokonywania sprawdzenia prewencyjnego osób doprowadzanych, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt. 7 ustawy o strażach gminnych;
 - g. żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych i samorządowych;
 - h. wydawania osobom poleceń określonego zachowania w granicach niezbędnych do wykonywania innych czynności zawartych w art. 12 pkt. 1 - 6 ustawy o strażach gminnych;
 - i. zwracania się w nagłych przypadkach, o pomoc do jednostek gospodarczych, prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej oraz organizacji społecznych jak również do innych osób.

Ustalenia z kontroli:

1. Prowadzenie ewidencji wymaganych na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy z dnia 9 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych.

Straż Miejska w Tomaszowie Mazowieckim prowadzi, wymagane na podstawie art. 9a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych, ewidencje. Sposób ich

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

prowadzenia jest zgodny z rozporządzeniem MSWiA z dnia 12 listopada 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia przez straże gminne (miejskie) ewidencji etatów, wyposażenia oraz wyników działań straży (Dz. U. z 2017 r. poz. 1502). Na podstawie danych ewidencji ustalono, że w Straży Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim zatrudnionych jest 11 strażników (w tym komendant i zastępca) oraz 2 pracowników cywilnych. W oparciu o przedstawioną dokumentację ustalono, że funkcjonariusze Straży Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim w kontrolowanym okresie przeprowadzili 837 interwencji, zastosowali 337 środków oddziaływania wychowawczego, wystawili 187 mandatów karnych na łączną kwotę 21.450 zł, podjęli 66 czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia i sporządzili 4 wnioski o ukaranie do sądu. Ponadto nie zastosowano żadnych środków odwoławczych od postanowień sądu.

2. Użycie środków przymusu bezpośredniego.

W oparciu o przedstawioną przez Komendanta Straży Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim informację ustalono, że Straż Miejska w Tomaszowie Mazowieckim w kontrolowanym okresie nie stosowała środków przymusu bezpośredniego.

3. Wykonywanie uprawnień, o których mowa w art. 12 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (dokumentowanie, rejestrowanie, sposób prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia oraz wykonywanie czynności związanych z nałożeniem grzywny w drodze mandatu karnego za wykroczenia).

W czasie kontroli ustalono, że strażnicy miejscy w Tomaszowie Mazowieckim posiadają upoważnienia do wykonywania kontroli ruchu drogowego oraz upoważnienia do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego.

Przedmiotem kontroli działalności Straży Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim, który obejmował okres od 1 grudnia 2025 r. do 27 maja 2026 r., był sposób postępowania strażników w przypadku ujawnienia czynu zabronionego mogącego wyczerpywać znamiona wykroczenia, aktywność oskarżyciela publicznego, zgodność prowadzonych czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia z przepisami ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia – dalej k.p.o.w. (Dz. U. z 2025 r., poz. 860 z późn. zm.), w tym także w sprawach zakończonych w postępowaniu mandatowym.

Przed przystąpieniem do kontroli sposobu prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia, zwrócono się do Komendanta jednostki o przedstawienie ewidencji wyników działania straży w okresie kontroli.

Kontrola obejmowała sposób wdrażania postępowania mandatowego w oparciu o losowo wybrane bloczki mandatów karanych - polegała na sprawdzeniu losowo wybranych trzech bloczków mandatów karnych, nałożonych w okresie objętym kontrolą. Głównie skontrolowano zgodność wdrożenia postępowania mandatowego z dyspozycją art. 96 - 98 k.p.o.w. oraz aktu wykonawczego wydanego z delegacji art. 95 § 6 k.p.o.w. (tzw. taryfikator) oraz 96 § 3 k.p.o.w. (określającego sposób nakładania grzywien w drodze mandatu karnego).

Formularze mandatów karnych zweryfikowano pod kątem właściwego wypisywania i zasadności stosowania kwalifikacji prawnej zarzucanego czynu oraz zgodności opisu z wykroczeniem. Stwierdzono, że strażnicy miejscy wypełniają blankiety mandatów karnych, zgodnie z obowiązującymi wymogami formalnymi, poza trzema przypadkami. Opisy czynów zawarte w poszczególnych mandatach są precyzyjne, wyczerpujące, a także pozostają w zgodności ze znamionami wykroczeń określonymi w obowiązujących przepisach prawa. Zastosowane opisy czynów w sposób jasny i logiczny odzwierciedlają okoliczności ich popełnienia, umożliwiając ustalenie zachowania, stanowiącego podstawę nałożenia grzywny w drodze mandatu karnego.

Odnosząc się do kwestii ujawnionych uchybień, stwierdzono, że mają one charakter incydentalny. Stwierdzono, że dotyczyły one ograniczenia kwalifikacji prawnej wyłącznie do art. 97 Kodeksu wykroczeń, bez wskazania przepisu szczególnego naruszonego przez sprawcę. Jednocześnie opisy czynów zawarte w mandatach, pozwalały na jednoznaczne ustalenie rodzaju naruszenia przepisów ruchu drogowego oraz nie budziły wątpliwości interpretacyjnych, co do zachowania przypisanego sprawcy.

Niemniej jednak należało wskazać, że w myśl art. 97 § 3 k.p.w. *„Funkcjonariusz nakładający grzywnę jest obowiązany wskazać jej wysokość, określić zachowanie stanowiące wykroczenie, czas i miejsce jego popełnienia oraz kwalifikację prawną (...).*

Dokonując sprawdzeń w obszarze dokumentowania przebiegu służby przez strażników ustalono, że wydawanie notatników służbowych ewidencjonowane jest w Rejestrze notatników służbowych l.dz. nr SM5/1/RNS/2018.

Oprócz ww. rejestru Straż Miejska w Tomaszowie Mazowieckim posiada inne, porządkujące sferę pełnienia służby, prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach

o wykroczenia, wydawania mandatów karnych oraz przekazywania dokumentów do innych instytucji, zgodnie z poniższym zestawieniem:

- 1) Rejestr sporządzonych kart Prd 5/1 SM/Prd/1/2017;
- 2) Rejestr spraw o wykroczenia – SM/RSOW/1/2023 oraz SM/RSOW/1/2026;
- 3) Książki wydanych bloczków mandatów karnych – jedna dla kilku strażników;
- 4) Księga druków ścisłego zarachowania SM/S/1/KBM/2018; SM/S/1/KPM/2002; SM/S/1/KPM/2018;
- 5) Rejestr Mandatów Karnych – SM/MKKiG/1/2022;
- 6) Książka ewidencji kajdanek zakładanych na ręce, pałek służbowych, ręcznych miotaczy środków obezwładniających – SM/S/SPB/2014;
- 7) Rejestr wniosków o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych - SM/WUD/2022;
- 8) Rejestr wydanych dyspozycji usunięcia pojazdu – SM/RWDUP/1/2026;
- 9) Książka służby dyżurnej - SM/D/1/2026.

W oparciu o przedstawione notatniki służbowe i losowo wybrane interwencje przeprowadzone przez strażników należy stwierdzić, iż strażnicy miejscy reagują na naruszenia prawa.

Przeanalizowano również przekazane w trakcie kontroli materiały z czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia. W przypadku trzech spraw zauważono, że mandat karny został nałożony w sytuacji, kiedy strażnik miejski nie schwytał sprawcy wykroczenia na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia. Powyższe uchybienie dotyczy spraw z rejestru (RSOW): SM.2026.01.11, SM.2025.12.97, SM.2026.02.25.

Kontrolą objęto również realizację uprawnień związanych z następującymi regulacjami prawnymi:

1. art. 130a. ust. 4 pkt 2 *Ustawy Prawo o ruchu drogowym* –

- pozostawienia pojazdu w miejscu, gdzie jest to zabronione i utrudnia ruch lub w inny sposób zagraża bezpieczeństwu;
- pozostawienia pojazdu nieoznakowanego kartą parkingową, w miejscu przeznaczonym dla pojazdu kierowanego przez osoby wymienione w art. 8 ust. 1 i 2 ustawy *Prawo o ruchu drogowym*;
- pozostawienia pojazdu w miejscu obowiązywania znaku wskazującego, że zaparkowany pojazd zostanie usunięty na koszt właściciela.

2. art. 50a. ust. 1 ww. Ustawy - pojazd pozostawiony bez tablic rejestracyjnych lub pojazd, którego stan wskazuje na to, że nie jest używany, może zostać usunięty z drogi przez straż gminną lub Policję na koszt właściciela lub posiadacza.

Po analizie przedstawionej dokumentacji ustalono, że Straż Miejska w Tomaszowie Mazowieckim w kontrolowanym okresie, nie wykonywała czynności związanych z blokowaniem kół pojazdów. W jednym przypadku strażnicy podjęli czynności związane z usunięciem pojazdu. Stwierdzono również w tym zakresie, że dokumentacja jest kompletna i przechowywana chronologicznie. Jednocześnie na szczególną uwagę zasługuje wykonywanie obszernych materiałów fotograficznych przedstawiających pojazd, jego wnętrze oraz miejsce postoju (w tym oznakowanie „strefa ruchu”), które w sposób jednoznaczny wskazują stan faktyczny.

Należy zauważyć, że formacja w ramach współpracy z Wydziałem Ochrony Środowiska i Klimatu Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim prowadzi działania kontrolne pod kątem nielegalnego pozbywania się nieczystości ciekłych oraz gospodarowania odpadami komunalnymi, kontrolując paleniska w celu wyeliminowania tzw. „kopciuchów”. Łącznie w tym zakresie strażnicy przeprowadzili 1742 kontroli oraz 588 dotyczących palenisk nakładając przy tym 56 mandatów na sumę 11 500 zł. Pobranych zostało także 10 próbek na podstawie których w 4 przypadkach skierowano wnioski do sądu rejonowego.

Jednostka straży miejskiej wraz z Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta w Tomaszowie Mazowieckim, podjęła również działania mające na celu wyeliminowanie z przestrzeni publicznej pojazdów, które ze względu na uszkodzenia nie są eksploatowane przez właścicieli, i tym samym zagrażają zarówno mieszkańcom jak i środowisku.

Czynności te realizowane są na bieżąco.

Dodatkowo, aby zwiększyć kwalifikacje strażników, pod koniec ubiegłego roku, sześciu z nich skierowanych zostało na szkolenie w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, uzyskując w ten sposób tytuł ratownika. Kontynuację takich szkoleń zaplanowano na 2026 rok. Uzyskane kwalifikacje rozszerzyły działalność Straży Miejskiej na korzyść mieszkańców, co wpływa pozytywnie na postrzeganie funkcjonariuszy przez społeczność lokalną. Wartym podkreślenia jest również fakt, iż Straż Miejska cyklicznie współdziała z Komendą Powiatową Policji w Tomaszowie Mazowieckim przy zabezpieczeniu m.in. następujących imprez kulturalnych i religijnych oraz historycznych:

- akcja „Znicz”,

LÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

- sylwester miejski,
- uroczystości świąt patriotycznych,
- jarmarki Świąteczne,
- imprezy sportowe (mecze piłki nożnej, wszelakie biegi upamiętniające wydarzenia historyczne, zawody na hali Lodowej),
- obchody Dni Tomaszowa.

Obszary wymagające zmiany:

- 1) Niespełnienie przesłanek określonych w art. 97 k.p.w. w zakresie prawidłowości nałożenia na sprawcę wykroczenia mandatu karnego. Uchybienie to nie stanowi przyczyny wzruszalności prawomocnego mandatu karnego. W związku z powyższym zasadnym jest, aby w podobnych sprawach w przyszłości, w sytuacji, kiedy będzie wdrażane postępowanie mandatowe, gdzie sprawca nie został schwytany na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia, wdrażać czynności wyjaśniające, zmierzające przede wszystkim do ustalenia ponad wszelką wątpliwość personaliów sprawcy wykroczenia. Czynności te, zgodnie z zapisami art. 54 § 3 i 4 k.p.w., winny być dokumentowane co najmniej notatką urzędową (Sprawy nr RSOW: SM.2026.01.11, SM.2025.12.97, SM.2026.02.25).
- 2) W zakresie wdrożenia postępowania mandatowego na mandacie karnym stwierdzono w trzech przypadkach, iż wpisano podstawę prawną wykroczenia (jedynie) art. 97 k.w. (tzw. przepis blankietowy), bez przepisu dopełniającego spoza kodeksu wykroczeń, co jest sprzeczne z treścią art. 97 § 3 k.p.o.w., zgodnie z którego treścią: *„Funkcjonariusz nakładający grzywnę jest obowiązany wskazać jej wysokość, określić zachowanie stanowiące wykroczenie, czas i miejsce jego popełnienia oraz kwalifikację prawną (...).*

Pozytywnie należy ocenić inicjatywę straży miejskiej podjętą w celu usuwania pojazdów długotrwale nieużywanych (wraków) z ulic, w tym sposób dokumentowania tych działań, jak również przeszkolenie strażników w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, po którym uzyskują oni tytuł ratownika. Ważnym obszarem jest także współpraca formacji

z Komendą Powiatową Policji w Tomaszowie Mazowieckim w czasie zabezpieczania imprez organizowanych na terenie miasta.

Przeprowadzoną kontrolę udokumentowano w Protokole (z 12 czerwca 2026 r.) z kontroli okresowej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie trybu sprawowania nadzoru nad działalnością straży gminnych/miejskich, podpisanym 16 lipca 2026 r. przez Komendanta Straży Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim.

Późniejszy termin podpisania ww. Protokołu spowodowany był złożeniem przez Pana Sławomira Wieruszewskiego Komendanta Straży Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim (pismo z 24 czerwca 2026 r.) zastrzeżenia do *Protokołu z kontroli okresowej w zakresie wykonywania uprawnień i prowadzenia ewidencji w Straży Miejskiej w Tomaszowie Mazowieckim*. Z uwagi na konieczność rozpatrzenia wniesionych zastrzeżeń, Zespół Kontrolny Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi przedstawił w sprawie pisemne stanowisko. Po zakończeniu procedury odwoławczej, Protokół został podpisany zgodnie z trybem określonym w ww. rozporządzeniu MSWiA. W rezultacie szczegółowej analizy wniosków sformułowanych w wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych, jak również treści zastrzeżenia wniesionego do Protokołu z kontroli, Zespół Kontrolny podtrzymał ustalenia zawarte w niniejszym Protokole.

Mając na uwadze powyższe, uprzejmie proszę o przesłanie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania wskazanych w wystąpieniu zaleceń pokontrolnych.

Z poważaniem

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl